

БЕЛАРУСЬ ЗРАБІЛА ВЫІБАР

Сяргей і Ірына Галезнікі
з Гомеля прыйшлі
галасаваць з дочкамі
Варварай і Насцяй.

Фота БелТА.

Папярэднія вынікі рэспубліканскага рэферэндуму па пытанні ўнясення змяненняў і дапаўненняў
у Канстытуцыю падвёў сёння ноччу старшыня ЦВК Ігар КАРПЕНКА.

На адзінае пытанне бюлетэня «Ці прымаеце Вы змяненні і дапаўненні Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь?» станюча
адказалі 65,16 % удзельнікаў рэферэндуму ад унесеных у спісы, супраць — 10,07 %.

Агульная колькасць грамадзян, уключаных у спісы ўдзельнікаў рэферэндуму,
склала 6 мільёнаў 815 тысяч 667 чалавек.

«У галасаванні прынялі ўдзел 78,63 працэнта — больш за палову грамадзян, унесеных у спісы
для галасавання. Такім чынам, лічыцца, што рэспубліканскі рэферэндум адбыўся», — заявіў старшыня ЦВК.
Як паведаміў раней Ігар Карпенка, сёння а 10-й гадзіне адбудзецца прэс-канферэнцыя Цэнтральнай камісіі,
а выніковае пасяджэнне ЦВК запланавана на 3 сакавіка.

«КАНСТЫТУЦЫЯ Ў ДУХУ НАРОДА, ЯКІЯ ЁСЦЬ»

Прэзідэнт Беларусі па традыцыі прагаласаваў на выбарчым участку ў Беларускай дзяржаўнай універсітэце фізічнай культуры па праспекце Пераможцаў. Пасля, зноў жа, па звычайным парадку такіх мерапрыемстваў адказаў на пытанні журналістаў, якія асвятлялі падзею.

Пачаў Аляксандр Лукашэнка з каментарыя наконт звароту Прэзідэнта Украіны Уладзіміра Зяленскага да беларускага народа: «Зусім нядаўна «малы напалеончык» (прабачце, што я так пра яго гавару) звярнуўся да беларускага народа наконт рэферэндуму. Як быццам ва Украіне больш няма чым займацца, як з бункера вяртацца беларускаму народу і раіць, што нам рабіць. Так і хочацца сказаць, што прапануюць паўтарыць нам лёс Украіны. І нават не ў цяперашні момант, а ў час, які папярэднічаў гэтым падзеям. Восем ім хочацца, каб такая была Беларусь».

Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што беларускія ўлады «пачалавечы заўсёды ставіліся да ўкраінцаў і шмат для іх рабілі».

«Дызельнае паліва (каля 30 працэнтаў) пастаўлялі, апошнім часам больш. Бензін — увесь мазырскі завод працаваў на Украіну. Трэба было ўгнаець — давалі. Сеяць дапамагалі. Што мы атрымалі? Ён сёння выходзіць і пачынае звяртацца да беларускага народа. **Да беларускага народа ёсць каму звяртацца. Ён няхай звяртаецца да ўкраінскага народа і адказвае за тое, што адбываецца сёння ва Украіне.**», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Паводле яго слоў, небяспечнасць канфлікту ва Украіне ў тым, што ён можа перарасці ў «мясарубку». «Таму сёння трэба спыніць вайну. Я б нават цяпер гэта не назваў «вайна». Гэта канфлікт. Дзень-два — будзе вайна. А праз тры дні — мясарубка», — заявіў Прэзідэнт.

Ён запэўніў, што на тэрыторыі Украіны няма ніводнага беларускага салдата, а Расія мае дастатковы ўласныя магчымасці для самастойных спецаперацый.

«Не тое што ніводнага салдата (я ўчора Макрану пра гэта сказаў, яны адзін у адзін паўтаралі) або баявой машыны, не тое што няма кулямётаў, гранатамётаў, пісталетаў — там няма ніводнага патрона беларускага,» — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. — **Гэта Расіі не трэба. У іх і боепрыпасы, і патроны, і аўтаматаў, і людзей хопіць для таго, каб вырашыць твае праблемы, якія Расія хоча вырашыць».**

Прэзідэнт паведаміў, што ва Украіне сёння палююць на рускіх і беларусаў, збіваюць і рабуюць іх. «Ён што, штурхае мяне на правадзенне спецаперацый, каб я вызваляў сваіх людзей там? Яны не ве-

даюць нашы спецпадраздзяленні. Вар'яты! Не чапайце людзей», — папярэдзіў кіраўнік дзяржавы.

Разам з тым, Аляксандр Лукашэнка пацвердзіў, што з тэрыторыі Беларусі з чарнобыльскіх раёнаў, дзе на вучэннях былі расійскія войскі, запускаралі ракеты па пазіцыях ва Украіне. І растлумачыў прычыну. На ўкраінскім баку за 10-15 кіламетраў ад граніцы з Беларуссю беспілотнікамі былі выяўлены некалькі разгорнутых ракетных дывізіёнаў. Яны, па словах Прэзідэнта, рыхтаваліся нанесці ўдар па тэрыторыі Беларусі, дзе пасля вучэнняў засталася частка расійскай групы.

«Я не даваў ім каманды пускаць ракеты. Я сказаў: «Так, хлопцы, мы гэта бачым». І вось тады расіянэ па гэтых пазіцыях выпусцілі дзве ці тры ракеты. Пасля гэтага пазіцыі не стала. Але хто ў гэтым вінаваты? Вы навошта развезалі гэтую вайну?» — сказаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што вайну Беларусь супраць Украіны не вядзе, але дапамагае расіянам у лячэнні параненых. Садзейнічанне гатовы аказаць і ўкраінцам, толькі ў гаспадарчых пытаннях.

«Ці дапамагам мы расіянам? Вядома, дапамагам... Калі да нас звяртаюцца з цяжкімі раненымі, мы іх лечым. І што ў гэтым дрэннага? І будзем лячыць, будзем падтрымліваць. Трэба будзе сялянам, працоўным, людзям з Украіны дапамагчы пасець — дапаможам», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Пра перагаворы Расіі і Украіны

Аляксандр Лукашэнка расказаў, што напярэдадні Прэзідэнт Расіі паведаміў яму аб гатоўнасці правесці перагаворы. Украінцы адмовіліся. Прэзідэнт Беларусі заявіў, што на яго выйшлі прадстаўнікі эліты Украіны з просьбай звязацца з Зяленскім. «Учора позна вечарам на мяне пачалі выходзіць украінцы з эліты. Сутнасць: «Станьце паміж намі». Гэта цытата. Я кажу: «Ды я стаю з першага дня», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Паводле яго слоў, украінскія эліты настойвалі на тэлефоннай размове беларускага Прэзідэнта з Прэзідэнтам Украіны. Аляксандр Лукашэнка пагадзіўся, хоць і сумняваўся, што зможа паўплываць на ўкраінскага лідара.

Паступілі прапановы правесці расійска-ўкраінскія перагаворы ў Гомелі. За ноч паспелі падрыхтаваць пляцоўку, сустрэлі расійскую дэлегацыю. «За ноч яго, Зяленскага, спрабавалі знайсці, знайшлі да раніцы. Адказ: «Магчыма. Перагаворым». І так даверліва (я ўжо магу гэта агучыць), цытата: «Чалавек не ў адказце. Ён не разумеае, што адбываецца», — дадаў Прэзідэнт.

Самае небяспечнае ў канфлікце, адзначыў ён, калі расійскія ваенныя панчунь біць прамоў наводкам. Гэта прывядзе да бамбардзіровак як у Югаславіі. «Гэта сёння трэба папярэдзіць. Калі ў іх ёсць крыху адказнасці за свой народ і

яны не хочуць страціць дзяржаўнасці, зніштожыць народ, неабходна сесці за стол перагавораў і вырашыць пытанні, якія сёння ставіць Расія», — сказаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка выказаўся пра ўмовы, што ставіць расійскі бок для завяршэння правадзення спецаперацый ва Украіне. У прыватнасці, наконт дэнацыфікацыі.

«Дэнацыфікацыя — што гэта такое? Разабрацца з гэтымі, як яны іх называюць, нацыкамі і бандэраўцамі. Добра, будучь разбірацца з гэтымі нацыкамі. А ў іх што, на лбе напісана, хто яны?» — выказаў свой пункт гледжання Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы лічыць, што ўкраінскаму боку трэба пагадзіцца на дэнацыфікацыю. **«Не будзе нацыкаў, будучь нармальныя нацыянальна свядомыя людзі, не бандэраўцы. Чаго вы ўпарціцеся? Заўтра будзе позна, заўтра вы наогул і нацыкаў, і нармальных украінцаў страціце»**, — падкрэсліў ён.

Прэзідэнт Беларусі адзначыў: што сёння прапануе Расія да перагавораў, гэта ўсё ёсць. «І на гэта трэба ісці і аднаўляць Украіну, — упэўнены кіраўнік дзяржавы. — Вы думаеце, Запад будзе дапамагаць Украіне аднавіцца? Афганістану дапамаглі? Іраку дапамаглі? Дык там — нафта, у зямлі ўсё, што трэба амерыканцам, аднак яны гэта не аднаўляюць. І не будуць яны Украіну аднаўляць. З парадку дня сыдзе Украіна, і пра яе забудуцца».

На думку Прэзідэнта, амерыканцы, уцягнуўшы Украіну ў вайну супраць Расіі, хочуць заадно вырашыць і беларускае пытанне. «Не атрымаецца. Мы не настолькі дурныя. І ў гэтай аперацыі наша роля ў тым (я пра гэта сказаў на другі дзень канфлікту), каб у спіну рускім не ўдарылі з поўначы і захаду, і мы гэта зрабіць не дазволім», — канстатаваў Аляксандр Лукашэнка.

Падчас размовы Прэзідэнта з журналістамі паступіла інфармацыя, што ўкраінскія ўлады адмовіліся ехаць у Гомель на перагаворы. Восем што наконт гэтага заявіў Прэзідэнт. «Бядны Пуцін. То прапануюць, то назад адступаюць. Мне яго, шчыра кажучы, шкада. Учора я яго так пераконаваў, кажу: «Слухай, трэба паехаць». «Ды не паедуць яны». Кажу: «Ну, не паедуць — гэта іх будзе выбар». Так і атрымалася. Ну як з імі размаўляць? Учора паабячалі, што прыедуць. Ён самалёт пасылае з дэлегацыяй, мы вязём іх у Гомель. Яны адмаўляюцца», — сказаў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы ўпэўнены, што Уладзімір Зяленскі залежны ад знешніх сіл: **«Вы думаеце, гэта Валодзя Зяленскі прыняў рашэнне? Ды не, ён агучыў яго. Ці нехта агучыў. Не дадуць яму, не дадуць! Калі ён дзесьці тузанацца, выкінуць з бункера, і будзе стаяць каля РСЗА на праспекце Пераможцаў у Кіеве. Восем усё. Восем іх палітыка. Гэта іх выбар. Дарэмна, вельмі дарэмна!»**

ПРАПІСАННАЯ ЖАДАННЯЙ, У НАРОДА»

Пра медыявойны Санкцыі і жалезная заслона

Адказваючы на пытанні наконт інфармацыйнай вайны і забароны расійскіх і беларускіх каналаў на Захадзе, кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што ў медыяпрасторы цяпер шмат выліваецца бруду. У тым ліку і на расійскіх вайсковых, якія выконваюць задачы ва Украіне.

«Разбіраецеся ў Расіі са сваімі каналамі і сродкамі масавай інфармацыі. Калі ў Расіі кажуць, што ідзе вайна, дык, калі ласка, зрабіце так, як амерыканцы і іншыя краіны робяць. Паглядзіце, колькі бруду ў вас выліваецца на тых хлопцаў, якія сёння пад кулямі, пад бамбёжкай, загінулыя, параненыя, скалечаныя ў гэтай Украіне змагаюцца, як Пуцін скажаў, супраць бандэраўцаў. Вось што трэба вырашыць», — перакананы Прэзідэнт.

Ён не сумняваецца, што і надалей замежныя СМІ працягнуць ствараць і ўкідваць у інфармацыйную прастору розныя фэйкі. Як прыклад, Прэзідэнт прывёў выпадак, калі для інсцэніроўкі знішчэння расійскага самалёта выкрыстоўваліся эпизоды камп'ютарнай гульні. Разам з тым ён мяркуе, што аўдыторыя ўжо навучылася адрозніваць хлусліваю і праўдзівую інфармацыю.

Таксама Прэзідэнт быў упэўнены (і так яно і атрымалася), што не павядуцца беларусы на заклікі збеглых аб правядзенні якіх-небудзь несанкцыянаваных акцый у дзень рэферэндуму. «Гэта не 2020 год, гэта вельмі дрэнна павернецца, — папярэдзіў Аляксандр Лукашэнка. — Мы зрабілі вывады з 2020 года, таму не трэба клікаць людзей. І нашы людзі ўжо разумеюць: ім (апазіцыйным сілам. — «Зв.») патрэбны грошы, патрэбна фінансаванне, у іх ужо мільёны на рахунках. Свае грошы не хочучы марнаваць, хочучы, каб ім заплацілі. А амерыканцы і палкі кажуць: «Заплаці, але вынік павінен быць, вайнушка павінна быць у Беларусі». Хто з нашых, нават іншадумцаў, дазволіць сабе прыйсці і ваяваць тут супраць Лукашэнкі і рэспубліканскага рэферэндуму? Каму гэта тут трэба, у Беларусі? Не, усё роўна штурхаюць».

Пракаментваў ён і забарону ў некаторых краінах беларускага тэлеканала «Беларусь 24». «Гэта сведчыць, што ім гэты пункт гледжання не патрэбны. Ім не патрэбны альтэрнатыўны пункт гледжання», — сказаў Прэзідэнт.

Адказваючы на пытанне прадстаўнікоў Літвы, Аляксандр Лукашэнка выказаўся за народную дыпламатыю. «**Народную дыпламатыю не закрыеш. Ад аднаго, дзесяці чалавек вал пойдзе, і яго ніхто не спыніць. Я гэта са сваёй практыкай ведаю. Таму, калі ласка, — у Беларусь, давайце аднаўляць нармальныя адносіны**», — выказаўся Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што санкцыямі апаненты падштурхоўваюць Расію да Трэцій сусветнай вайны.

«Вось цяпер шмат гавораць там супраць банкаўскага сектара. Газ, нафта, SWIFT. Гэта ж горш за вайну. **Гэта падштурхоўваюць Расію да Трэцій сусветнай вайны. Таму вось тут нам трэба стрыманымі быць, каб не ўляпацца. Таму што ядзерная вайна — гэта ўсё**», — сказаў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што новая жалезная заслона з Захадам даўно апускаецца.

«Таму ім патрэбна гэтая заслона, яны яе і выбудоўваюць. Нам яна не патрэбна. Мы не будзем выбудоўваць яе. **Мы паводзім сябе вельмі карэктна і акуратна. Нават у гэты востры перыяд мы не вывелі з месцаў пастаянных дыслакацый нашы войскі. Яны як знаходзіліся ў казармах, так і знаходзяцца. Але гатовыя на працягу трох гадзін выйсці па камандзе. Я такую каманду не аддаваў, і няма ў гэтым такой неабходнасці**», — дадае Прэзідэнт.

Па яго словах, планы абароны Беларусі распрацаваны, і ў найбліжэйшы час з Расіі перакінуць дадатковае ўзбраенне, якое можа нанесці непрымальную шкоду праціўнікам.

Ядзерная зброя і Канстытуцыя

Прэзідэнт раскажаў, пры якіх умовах у Беларусі будзе размешчана ядзерная зброя.

Па яго словах, у размове з Эмануэлем Макронам з вуснаў французскага прэзідэнта прагучала думка, што абноўленая Канстытуцыя неабходная для легітымнага размяшчэння ў Беларусі ядзернай зброі.

«Ён аднекуль узяў, што я хачу тут ці то стварыць, ці то размясціць ядзерную зброя. Я ж скажаў, пры якой умове, і яму паўтараю. **Калі Амерыка ці Францыя ядзерную зброя перакіне ў Літву ці Польшчу, да нашых граніц, то я звярнуся да Пуціна, каб мне вярнулі зброя, якую я калісьці ім аддаў**», — паведамаў Прэзідэнт.

Да тэмы ён дадаў, што многае ў нашай абноўленай Канстытуцыі ўзята з міжнародных актаў усяго свету.

«**Гэтая Канстытуцыя прапісана ў духу народа, жаданняў, якія ёсць у народа**, — сказаў кіраўнік краіны. — **І народ будзе патрабаваць ад нас не паартыкулярнае выкананне Канстытуцыі, а толькі дух, які вы і я прыўнеслі ў наш народ**», — мяркуе кіраўнік дзяржавы.

Ён упэўнены, што для руху наперад неабходныя дэцэнтралізацыя і расканцэнтрацыя ўлады, каб падняць да вяршынь больш

патрыятычных і перспектывных людзей.

«Не збеглыя нас да гэтага падштурхнулі. Да 2020 года ў мяне дзве Канстытуцыі ляжалі на сталі. Я іх адхіліў, бо яны амаль нічым не адрозніваліся ад дзеючай. Я быў вымушаны стварыць Канстытуцыйную камісію і сам узяцца за напісанне. **Але радыкальна нічога не рабілі. Мы вельмі акуратна робім некалькі крокаў ад таго, дзе знаходзімся**», — выказаў свае думкі беларускі лідар.

Моёнае пытанне і рэферэндумы

Адказваючы на пытанне карэспандэнта «Звязды» аб тым, які з чатырох рэферэндумаў незалежнай Беларусі для яго самы значны, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ўсе рэферэндумы сучаснай Беларусі былі значымі для краіны. Так, напрыклад, пасля распаду Саветаў Саюза рэферэндум 1995 года дапамог вырашыць моёнае пытанне. Менавіта такая праблема была, па яго словах, адной з прычын канфлікту ва Украіне.

«**Размаўляйце на той мове, на якой хочаце**. Навошта было ламаць праз калена людзей, ведаючы, што на ўсходзе Украіны, дый на захадзе размаўлялі ў асноўным у побыце на рускай мове. Навошта было ламаць праз калена?» — задаў рытарычнае пытанне кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт адзначыў, што такія перамены будучы катэгарычна ўспрыняты і беларусамі. «Вось ты размаўляеш на сакавітай беларускай мове — калі ласка. А Наташа Брэус, выдатна ведаючы беларускую мову, задае мне на рускай мове пытанні. Ну і што? — звярнуўся Аляксандр Лукашэнка да журналіста «Звязды». — Руская мова — там душа беларускага народа. Гэта не расійская мова — гэта руская мова, да якой мы маем непасрэднае дачыненне. А веданне беларускай мовы робіць нас народам асаблівым, адрозным ад расіян».

Прэзідэнт заўважыў: людзі самі могуць вызначыцца, на якой мове ім размаўляць, і прымушаць іх да пэўнай мовы нельга. Але, дадаў ён, беларускую мову неабходна ведаць усім беларусам.

Ён адзначыў, што пытанні накішттал мовы, смаротнага пакарання вырашалі самі беларусы на папярэдніх рэферэндумах.

«Таму для мяне тыя рэферэндумы былі важныя, і гэты важны. Трэба прымаць гэтае рашэнне. **Пакрысе, у спакойным рэжыме адбудзем палітычную і сацыяльна-эканамічную сістэму нашай дзяржавы**. Што ў нас з'явіцца народнае веча, якое ў любы момант здольнае спыніць кіраўніка дзяржавы і любы орган улады, гэта неядрэнна. Але нам, беларусам, неабходна навучыцца жыць па законе», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Марыя ДАДАЛКА.

Наталля КАЧАНОВА:

«АДЧУВАЮ ГОНАР ЗА КРАІНУ»

Старшыня Савета Рэспублікі Наталля КАЧАНОВА прызналася журналістам, што ў дзень рэферэндуму адчувае гонар за краіну. І раскажала, што ў такіх значных для краіны дні, як выбары ці рэферэндум, у яе заўсёды добры настрой, таму што гэта вельмі важныя падзеі ў жыцці Беларусі.

«Каб людзі маглі выказаць сваё волевыяўленне, створаны ўсе ўмовы: працуюць участковыя камісіі, увесь працэс асвятляецца сродкамі масавай інфармацыі. Усё гэта вельмі важна. Як члены Савета Рэспублікі мы маем права бываць на выбарчых участках, каб правесці, наколькі ўсё выканана ў адпаведнасці з заканадаўствам. Хачу адказаць заявіць, што сёння створаны ўсе ўмовы, каб кожны грамадзянін нашай краіны мог прыйсці на ўчастак прагаласаваць. І ў гэты дзень адчуць святочны настрой, які, думаю, ёсць у многіх жыхароў Беларусі, дзякуючы канцэртным праграмам і гандлёвым аб'ектам, разгорнутым на участках для галасавання», — адзначыла спікер верхняй палаты парламента.

вуснаў у дзяржаўных СМІ, — гэта тое, што сёння неабходна нашым людзям», — падкрэсліла Старшыня Савета Рэспублікі.

Да гэтага Наталля Качанова прагаласавала на сваім участку. «Я вельмі люблю галасаваць вось так, калі бачу участковую камісію ў поўным складзе, выступаюць артысты, разгорнуты гандаль. Ты можаш адчуць дух сваёй краіны. Гэта адчуванне аднавання, якое заўсёды мяне наведвае. Такія пацуці ўзнікаюць менавіта ў падобныя палітычныя моманты ў жыцці нашай краіны», — лічыць старшыня Савета Рэспублікі.

Яна выказала надзею, што беларусы зрабяць правільны выбар, таму што любяць сваю краіну, гаранарца ёю і хочучы, каб яна за-

Юлія БелТА

Наталля Качанова пазнаёмілася з работай прэс-цэнтра, што дзейнічае ў сталічным ДOME прафсаюзаў. «Калі ідзе аперацыйная інфармацыя з розных рэгіёнаў краіны, ёсць магчымасць адказаць на пытанні, якія хваляюць людзей, адразу ж данесці ім праўдзівую інфармацыю. Што да работы СМІ, вельмі важна, што грамадскія арганізацыі самым сур'ёзным чынам падключыліся да таго, каб маніторыць сітуацыю ў краіне. На жаль, сёння мы бачым шмат фэйкаў, хлусні, недакладнай інфармацыі. Таму своечасовая, праўдзівая інфармацыя, якая заўсёды гучыць з першых

сталася такой жа цудоўнай, як і сёння.

«Рэферэндум, які праходзіць у нашай краіне, вельмі важны. Унясенне дапаўненняў і змяненняў у Асноўны Закон — гэта толькі волевыяўленне народа. Таму гэты рашэнні прымаюцца толькі рэферэндумам. Тыя навалы, якія прапанаваны ў Асноўны Закон, перш за ўсё накіраваны на росквіт нашай краіны, на лепшую будучыню нашых дзяцей. Я думаю, што выбар мы зробім абсалютна правільны, бо любім Беларусь, ганарымся ёю», — дадала Наталля Качанова.

Валерыя СЦЯЦКО.

Дзмітрый МЕЗЕНЦАЎ:

«Я ЎБАЧЫЎ БЕЗДАКОРНУ АРГАНІЗАЦЫЮ»

Дзяржаўны сакратар Саюзнай дзяржавы Дзмітрый Мезенцаў адзначыў, што прыняцце новай версіі Канстытуцыі дапаможа пашырыць патэнцыял саюзнага дагавора:

— У Беларусі ў перыяд выбарчых цыклаў я не першы раз. І зноў я ўбачыў бездакорную арганізацыю, вельмі ўважлівае і сардэчнае стаўленне членаў выбарчай камісіі да тых людзей, якія прыходзілі галасаваць. Я пагаварыў з назіральнікамі: няма практычна ніводнай нагоды, каб дакараць выбарчую камісію. Вядома, мы паглядзелі, які быў арганізаваны сход, ці добрасумленна

Юлія БелТА

апячатаныя скрыні і якім чынам запуюнены выбарчыя лісты.

Я перакананы ў тым, што калі Канстытуцыя будзе прынятая, гэта дазволіць нам больш поўна абпірацца на патэнцыял саюзнага дагавора.

27 ЛЮТАГА

КАНСТЫТУЦЫЯ
У БУДУЧЫНЮ РАЗАМ

Старшыня Брэсцкага аблвыканкама Юрий Шулейка прыйшоў на ўчастак № 1 у Брэсце а восьмай гадзіне раніцы, паведамляе БелТА. «Краіне неабходна было ўнесці змяненні ў нашу Канстытуцыю. Гэтага патрабуюць час, палітыка, эканамічнае і сацыяльнае развіццё. Таму сёння я і мая сям'я на ўчастку — і мы галасуем за будучыню, за Канстытуцыю для нашых дзяцей, якая будзе садзейнічаць далейшаму развіццю дзяржавы нягледзячы ні на што», — сказаў ён журналістам пасля ўдзелу ў рэфэрэндуме.

Па словах старшыні Брэсцкага аблвыканкама, ён добра вывучыў прапанаваныя папраўкі ў Асноўны Закон. «Калі будзе прынята Канстытуцыя, будуць дапрацаваны адпаведныя законы. Яны датычацца сацыяльных гарантый, устойлівай палітыкі — гэта асноўныя напрамкі, якіх мы прытрымліваемся шмат гадоў, — адзначыў Юрий Шулейка. — Не сумняваюся ў выбары жыхароў Брэсцчыны».

У Брэсцкай вобласці ў нядзелю адкрыліся 883 участкі для галасавання на рэфэрэндуме. У спісы выбаршчыкаў уключана больш за 974 тысячы чалавек.

«Галасую за росквіт і паступальнае развіццё Беларусі»

Заявіў старшыня Віцебскага аблвыканкама Аляксандр Субоцін падчас удзелу ў рэфэрэндуме. Кіраўнік вобласці прыйшоў на ўчастак для галасавання № 16 у Віцебску да адкрыцця, разлічваючы на невялікую колькасць выбаршчыкаў, аднак віцэяльяне яго ўжо апырэдзілі, і Аляксандр Субоціну нават прыйшлося пастаяць у чарзе, паведамляе БелТА.

У Віцебску, як і паўсюль, людзі ішлі на ўчасткі ўвесь дзень.

«Нечакана і прыемна, што так атрымліваецца. Прыемна, што ўдалося ўскалыхнуць у людзях пачуццё грамадзянскай свядомасці. Асабіста я на рэфэрэндуме галасую «за» — за Беларусь, яе росквіт, паступальнае развіццё і лепшую будучыню нашай краіны», — сказаў старшыня аблвыканкама.

Кіраўнік вобласці таксама распавёў, што ў гэты дзень, 27 лютага, спяўняецца 220 гадоў Віцебскай губерні, і галасаванне ў асноўны дзень рэфэрэндуму становіцца асабліва сімвалічным, бо кожны жыхар вобласці робіць выбар будучыні Віцебшчыны — для сябе і сваіх дзяцей.

Падчас галасавання на ўчастку № 90 горада Брэста.

У Віцебску на ўчастку для галасавання № 54, які знаходзіцца ў сярэдняй школе № 45, зарэгістравана больш за 1700 чалавек. З аўторка да пятніцы амаль трэць з іх ужо зрабіла свой выбар. У цэлым у рабоце ўчастковай выбарчай камісіі і ў саміх выбаршчыкаў не было ніякіх праблем і заўваг, паведамляе старшыня ўчастковай камісіі Ірына Лашакова. Аднак аказалася, што акрамя спісачнага складу выбаршчыкаў, на ўчастак прыходзяць і людзі, зарэгістраваныя ў іншых гарадах, але якія пражываюць у Віцебску.

— З уважлівай прычыны і ў рамках выбарчага заканадаўства такія грамадзяне могуць галасаваць не па месцы рэгістрацыі. Мы стэлефануёмся з тымі ўчасткамі для галасавання, дзе гэтыя людзі замацаваны, і просім адмацаванне, каб яны маглі зрабіць свой выбар тут. Такія пытанні мы вырашалі на працягу 10 хвілін. Да нас ужо звярталіся грамадзяне, прапануючы ў Брэсце і Мінску, — распавяла Ірына Лашакова, якая з'яўляецца яшчэ і дырэктарам школы.

урнай для галасавання», — падзялілася Ірына Лашакова.

Старшыня ўчастковай камісіі адзначыла высокую яўку выбаршчыкаў і ў асноўны дзень. Многія бацькі вучняў гэтай школы прыйшлі менавіта ў нядзелю, каб паглядзець, як іх дзеці выступаюць з рознымі творчымі нумарамі, а заадно падсілкаваць у буфэце. «Настрой у насельніцтва добразычлівы, стаўленне станоўчае. Відца, што людзі ўспрымаюць гэтую падзею як важную не толькі для краіны, але і для сябе. Многія віншуюць нас са святам, і становіцца зразумела, што рэфэрэндум для іх стаў вельмі ўрачыстай і значнай падзеяй», — распавяла дырэктар школы.

Аб рабоце ўчастковай камісіі адгукнулася і назіральнік на гэтым жа ўчастку. «Работа камісіі абсалютна празрыстая і адпавядае пастаўленым перад членамі камісіі задачам. Я не заўважыла ніякіх парушэнняў. Не магу не сказаць, што выбаршчыкі прыходзяць на наш участак у добрым настроі, а члены камісіі заўсёды вельмі добразычлівыя, умеюць стварыць камфортную атмасферу», — распавяла Таццяна Голубева, якая ўпершыню бярэ ўдзел у падобным грамадска-палітычным мерапрыемстве ў якасці назіральніцы.

Ад ветэрана да студэнта

У адным з буйных населеных пунктаў Гомельскага раёна — аграгарадку Пакалюбічы старт асноўнага дня рэфэрэндуму суправаджаўся музычнай беларускіх выканаўцаў, галасаванне пачалося актыўна. У адкрыцці ўчастка для галасавання № 23 узяў удзел кіраўнік раёна Сяргей Ермаліці. Рэгістрацыю на ўчастку атрымалі журналісты. Прэса і назіральнікі, якія ацэняюць ход галасавання, сачылі за працэсам аплячвання урны.

У першую хвіліну адкрыцця ўчастка аддаць свой голас сюды прыйшоў Мікалай Іванавіч Котаў. Прад'яўлены пашпарт, атрыманы бюлетэнь — у кабінцы для галасавання за сталікам выскоўвае робіць свой выбар. І вось у аплячанага празрыстай урне — першы «голос».

— Я сам «афганец» — для мяне мірнае неба і спакойнае жыццё на сваёй зямлі — самае галоўнае, — дзеліцца эмоцыямі ад удзелу ў рэфэрэндуме ветэран, прызнаецца, што ніколі не ігнаруе выбарчыя

кампаніі ў краіне, гэта яго пазіцыя як мужчыны і працаўніка.

Між тым, участак для галасавання № 23 Гомельскага раёна — адрас для ўдзелу ў рэфэрэндуме для выбаршчыкаў чатырох населеных пунктаў Пакалюбіцкага сельсавета, а гэта амаль тры тысячы чалавек. Пры гэтым больш за 49 % усіх зарэгістраваных выбаршчыкаў на ўчастку зрабіла свой выбар ужо на этапе датэрміновага галасавання.

Прыходзіць менавіта ў асноўны дзень выбараў усёй вялікай сям'ёй — традыцыя Нікіціных з Пакалюбіч. Надзея і Мікалай выхоўваюць шасцёра дзяцей, у сям'і дзве пары двайнят, дачкі і сыны. Для старэйшых Дзмітрыя і Дзяменція рэспубліканскі рэфэрэндум — першы вопыт удзелу ў выбарах. Дочкі Нікіціных з самых ранніх гадоў у удзельніцы танцавальных калектываў бярэць удзел у святочных праграмах на участках для галасавання ў Гомелі.

У сужэнцаў Нікіціных з Пакалюбіч у шасцёра дзяцей. Ёсць для каго выбіраць будучыню.

— Для нас прыйсці на выбары ўсёй сям'ёй — выдатная магчымасць зрабіць агульную справу. Цяпер, калі дзеці падраслі, у кожнага свае справы, вучоба — гэта не заўсёды атрымліваецца. Таму сваёй традыцыі мы будзем старацца ніколі не здраджаваць, — адзначае шматдзетная маці.

Надзея Нікіціна, артыстка Гомельскага дзяржаўнага тэатра лялек, пераможца XII Рэспубліканскага конкурсу «Жанчына года — 2019» у намінацыі «Мацярынская слава», выказвае сваю грамадзянскую пазіцыю:

— Мы самі нягэсём адказнасць за сваю краіну. Самі выбіраем свой шлях.

Настаўнік Пакалюбіцкай сярэдняй школы Анжэла Гоганава — назіральнік участка для галасавання № 23 Гомельскага раёна. У такім статусе педагог не ўпершыню. Яна адзначае добразычліваць і пазітыўны настрой людзей на выбарчым участку, ніякіх негатыўных заўваг аб ходзе галасавання выбаршчыкі не выказвалі. Фіксуе назіральнік і вельмі высокую актыўнасць жыхароў сельсавета ва ўдзеле ў рэфэрэндуме.

На тэрыторыі Яромінскага сельскага Савета адкрыты чатыры ўчасткі для галасавання. У Касцюкоўцы зарэгістравана каля 800 выбаршчыкаў — гэта жыхары самой вёскі і суседніх пасёлкаў Клімаўскі і Вішэнскі. Сярод апошніх шмат людзей сталага ўзросту. Тыя,

хто не змогуць прыйсці на ўчастак для галасавання самастойна, папярэдне пакінулі заяўкі, каб у асноўны дзень рэфэрэндуму прагласаваць дома. Дарэчы, самаму пажылому выбаршчыку, які адносіцца да гэтага ўчастка, 92 гады.

— Яўка добрая, людзі прыходзяць у пазітыўным настроі і нярэдка распытваюць пра тыя ці іншыя змяненні і дапаўненні ў Асноўны Закон. З імі яны могуць пазнаёміцца адразу на ўчастку — у свабодным доступе ёсць праект змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю. Таксама забяспечаны ўсе ўмовы, для таго, каб выказаць сваю грамадзянскую пазіцыю змаглі грамадзяне са слабым зоркам: для іх ёсць лупа і спецыяльны трафарэт, — адзначае старшыня ўчастковай камісіі ўчастка для галасавання № 14 Гомельскага раёна Арцём Кірушкін.

Усёды выбарчы працэс арганізаваны згодна з эпідэмічнай абстаноўкай. У Яромінскім сель-

савеце на ўчастку № 13 усе, хто бярэ ўдзел у рэфэрэндуме, таксама могуць атрымаць неабходную кансультацыю па стане здароўя ад спецыяліста сельскай урачэбнай амбулаторыі.

Менавіта на гэты ўчастак, каб аддаць свае галасы, прыйшлі дзед з унукам — Уладзімір Бярозкін і Сяргей Лебядзік. Хлопец вучыцца ва ўніверсітэце, паралельна працуе ў каледжы, які толькі скончыў. Ён ўпершыню, таксама разам з дзедам, удзельнічаў у выбарах

У тэму

У асноўны дзень правядзення рэспубліканскага рэфэрэндуму па ўнясенні змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю на ўчастку № 18 Гомеля прагласаваў старшыня Гомельскага аблвыканкама Іван Крупко.

— Я галасую за стабільную сучаснасць і ўпэўненую будучыню, развіццё нашай роднай Беларусі, — падзяліўся пасля галасавання кіраўнік рэгіёна. — Кожны з нас, хто прыйшоў на рэфэрэндум, падкрэслівае: наша краіна, кожны яе жыхар не застылі ў развіцці, а разам з сучаснасцю, які імкліва мяняецца, мы ўдасканальваемся, будзем наша жыццё. І гэта не механічныя замены Асноўнага Закона, а яго змяненні ў адпаведнасць з запягатамі грамадства, з улікам нашай гісторыі, культуры і ментальнасці.

ПАТРАБУЕ ЧАС

Прэзідэнта. Вырашыў, што абавязкова прыйдзе аддаць свой голас і на рэферэндуме.

— У новай Канстытуцыі ўва мне асабліва адгукнуўся бартыкул аб захаванні гістарычнай памяці. Гэта наш абавязак, — падзяліўся студэнт.

Дарэчы, цяпер на рэферэндуме каля 700 юнакоў і дзяўчат — жыхароў Гомельскага раёна — тыя, хто галасуе ўпершыню. У цэлым жа на тэрыторыі раёна зарэгістравана больш за 56 тысяч выбаршчыкаў. Звыш 49 % з іх аддало свае галасы на датэрміновым галасаванні. Акрэдытацыю на назіранне за ходам галасавання атрымала больш за 330 назіральнікаў.

Добрая нагода для сустрэчы

Школа № 28 горада Гродна, дзе размясцілася адразу некалькі ўчасткаў для галасавання, знаходзіцца ў адным з самых населеных жылых мікрараёнаў. У нядзелю суды няспына цягнулася людская плынь. Многія ішлі парамі, некаторыя — з дзецьмі. На ўваходзе людзі спыняліся, каб паслухаць канцэрт у выкананні вучняў школы. Затым разыходзіліся па сваіх участках.

Тут арганізаваны тры ўчасткі з агульнай колькасцю выбаршчыкаў каля пяці тысяч чалавек. Каб не забытацца, на ўваходзе дзяўчына падказвала, куды ісці. Але многія і так ведалі, бо кожны на працягу года атрымаў паведамленне аб нумары ўчастка. Як, напрыклад, жыхарка мікрараёна Людміла, якая адразу накіравалася ў актыўны зал. Дарэчы, яна па ходу руху адзначыла традыцыйны парадак і высокую культуру арганізацыі. Усе ўчасткі знаходзяцца ў прасторных памяшканнях, для галасавання ўстаноўлена некалькі кабінак, на сталах — таблічкі з нумарамі дамоў і назвамі вуліц. Вось рэспубліканскі рэферэндум па пытанні ўнясення змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь таксама праходзіць арганізавана, у штатным рэжыме.

Па словах старшыні ўчастковай выбарчай камісіі Алёны Аляхновіч, такая сітуацыя захоўвалася на працягу датэрміновага галасавання. Даволі значны наплыў выбаршчыкаў назіраўся ў пятніцу і суботу. Не менш актыўна людзі ідуць і ў нядзелю — асноўны дзень галасавання. Няма і тых, хто не мае магчымасці наведаць

выбарчы ўчастак, для іх арганізаваны выезд дадому. Нягледзячы на розныя абставіны, людзі не хочучь застацца ў баку ад кампаніі і маюць намер выказаць сваю грамадзянскую пазіцыю. І гэта радуе, адзначыла старшыня камісіі.

Можна было заўважыць, што многія, хто прыходзіў на ўчастак, віталіся з Алёнай Анаталеўнай. І не дзіва. Яна не толькі старшыня камісіі, але і дырэктар школы, дзе вучыліся многія сённяшнія выбаршчыкі. Няма і бацькоў цяперашніх вучняў. «Людзі прыходзяць са сваімі дзецьмі, унукамі. Хтосьці паспявае пару слоў расказаць пра сябе, выказваюць падзяку за тое, як арганізаваны працэс галасавання», — адзначае старшыня камісіі. А гэта і канцэрт, які праходзіць у холе школы, і работа буфета. Трэба сказаць, што многія пасля галасавання завіталі сюды. І было дзеля чаго. Асартымент уражваў сваім дыяпазонам — ад салодкага пецыва да далікатэсных мясных і рыбных страў.

Нагатаваць столькі смачнай ежы пастараліся работнікі камбіната школьнага харчавання. Алёна Аляксандраўна, якая абслугоўвала пакупнікоў, паведаміла, што карыстаюцца попытам рулеткі, катлеты, драпікі, паўфабрыкаты, шашлык, расцагаі, чабурэкі, пірагі, рыбныя выбары.

най дзіцячай школы мастацтваў. А па суседстве з актавай залай, якая па даўняй традыцыі задзейнічана пад ўчастак для галасавання размясціўся вялізны буфет, які прапаноўваў прысмакі на лубы густ. Народ ішоў сем'ямі, з дзецьмі і ўнукамі.

Алена Васілеўна Смірнова завітала з мужам і ўнукам Іванам. Малому даверылі ўкінуць бюлетэнь у скрыню для галасавання.

— Я настаўніца пачатковых класаў, працую ў Свенскай сярэдняй школе, — расказала пра сябе Алена Васілеўна. — Прыйшлі выказаць сваю пазіцыю. Спадзяёмся на светлае будучае, на тое, што не будзе вайны, што яна абдыдзе нас бокам, што мы будзем жыць у багатай краіне.

Яе муж Аляксандр Аляксандравіч, дырэктар Ржаўскай сярэдняй школы, цалкам салідарны з жонкай:

— Галасуем за будучае вось такіх маленькіх дзетак, як наш Іван. Мы людзі сталага пакалення, шмат чаго пабачылі. Хацелася б, каб нашым дзецьмі і ўнукам, родным і блізікам, асабліва з ліку маладых, жылося нашмат лягчэй.

Таццяна Анаталеўна Мацвеева прыйшла галасаваць з дачкамі для таго, як яна сказала, «каб усё было добра ў Беларусі». Дзмітрый Дудко наогул быў нешматслоўны. «Галоўнае, каб не было вайны. Астатняе — перажывём», — адзначыў ён.

Памяшканне для ўдзельнікаў рэферэндуму аформілі ў поўнай адпаведнасці з патрабаваннямі: дзве кабіны для галасавання, спецыяльная прастора для інвалідаў-калясачнікаў, паўсюль дэзеродкі, як таго патрабуе эпідабстаноўка. На сценах — стэнды з неабходнай інфармацыяй і праектам абноўленай Канстытуцыі. Арганізавана невялікая выстава трыятлычнага кірунку. На палічках партрэты герояў Слаўгарадчыны і Магілёўшчыны, тут жа матэрыялы, распрацаваныя ў рамках акцыі «Мая зямля — Прыдняпроўе». Людзі з цікавасцю знаёміліся з усёй гэтай інфармацыяй. Перыядычна каля стала, дзе выдавалі бюлетэні, утваралася чарга. Члены камісіі расказалі, што ў суботу быў перыяд, калі за 47 хвілін прагаласавалі 47 чалавек.

— Я ў падобных кампаніях з 2006 года, — паведаміла Марына Іванаўна Манжурава, назіральнік ад ветэранскай арганізацыі. — Але, напэўна, ўпершыню бачу такую актыўнасць. Шмат хто прагаласаваў датэрмінова. Пару-

шэнняў няма, бывае, што чалавек пераблытаў ўчастак і яго няма ў спісах. Але гэта ўсё хуценька вырашаецца, наш старшыня тэлефануе, куды трэба, і ўдакладняе. Падыходзілі людзі, якія знаходзяцца ў Слаўгарадзе ў камандзіроўцы. Старшыня і з імі ўргэуляваў працэс.

Галіна Іосіфаўна Адамчанка, супрацоўніца мясцовага «Жылкамгаса», якая ўпершыню выступала назіральнікам, пераканалася, наколькі важная яе місія.

— Назіральнік — прадстаўнік грамадскасці, неабходны для таго, каб засведчыць, што усё праходзіць законна, — удакладняе яна. — Каб потым не было галаслоўных заяў.

З калегамі па назіранні салідарная і Марына Ламачэнка, якая працуе ў прафсаюзе пры раённым аддзеле культуры:

— Людзі гэтым разам больш актыўныя, вельмі арганізаваныя, адказныя. На ўсіх вялікі ўплыў зрабілі падзеі ва Украіне. І народ адказна ставіцца да сваіх абавязкаў.

Галасаванне ў Дзяржынскім раёне.

— Значыла, што людзі прыходзяць падрыхтаваныя, — заўважае старшыня ўчастковай камісіі Ігар Кавалёў. — Гэта вынік праведзенай работы ў працоўных калектывах, дзе спецыялісты давалі тлумачэнні па ўсіх змяненнях і дапаўненнях. Мы таксама цалкам падрыхтаваліся да розных сітуацый. Напрыклад, для грамадзян, у якіх на руках біяметрычныя пашпарты, ёсць счывальнік, загадзя правярана, як працае праграма. Нават на той выпадак, калі сувязі не будзе, ведаем, куды звярнуцца. Наша раённая камісія прадугледзела гэтыя моманты.

У дзень рэферэндуму па дамах да выбаршчыкаў сталага ўзросту і тых, хто не ў стане быць прысутным самастойна, з участка для галасавання № 1 адрправіліся тры брыгады. Дарэчы, людзі хваліліся,

тэлефанавалі ўжо з раніцы, каб пра іх не забыліся.

У выніку на 16.00 у асноўны дзень прагаласавала 70 % з больш чым 2000 замацаваных за ўчасткам чалавек.

За мір і стабільнасць

Дзевяць гадзін раніцы. Участак для галасавання ў Сенцы. Ганна Іванаўна з мужам прыйшлі аддаць свой голас за мір, стабільнасць, за квітнеючую Беларусь. У іх двое дзяцей, унукі. Усе забяспечаныя, дапамагаюць бацькам па меры магчымасці.

Галасуюць людзі розных узростаў — моладзь, пенсіянеры, жанчыны і мужчыны сярэдняга ўзросту. За першыя шэсць гадзін з пачатку адкрыцця ўчасткаў у асноўны дзень рэферэндуму ў Мінскай вобласці ўдзел у галасаванні прыняло больш як 700 тысяч жыхароў. Усёго за працэсам галасавання сачылі 1674 назіральнікі ад прафсаюзаў, палітычных партый, грамадскіх арганізацый.

На ўчастку нумар 1 Мінскага раёна, які размясціўся ў новым будынку Дзяржынскага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, у спісах галасуючых значацца больш за 2000 чалавек. На датэрміновым галасаванні яўка тут перавысіла 40 %. Такія звесткі агучылі ў прэс-службе Мінскага абласнога выканаўчага камітэта.

Старшыня камісіі Вікторыя Рамановіч адзначае: «Наш участак мае свае асаблівасці. Мікрараён Крыніцы дастаткова малады, там жыве шмат вайскоўцаў, праваахоўнікаў, супрацоўнікаў РАНС, урачоў, настаўнікаў. Магчыма, многія з іх сёння на службе ці на рабоце. Таму высокая яўка была менавіта на датэрміновым галасаванні. Членаў камісіі вельмі радуе

пазітыўны настрой, з якім людзі ідуць на ўчастак». Заяўкі для галасавання дома, паводле яе слоў, паступалі ўвесь тыдзень. Камісія выязджае ў зручны для грамадзян час, які быў узгоднены папярэдне. Вікторыя Рамановіч дадала, што на ўчастку выкананы ўсе санітарныя нормы. На Мінскі участку нумар 1 працэвалі 10 назіральнікаў. «З іх палова — прадстаўнікі грамадскіх аб'яднанняў і арганізацый. Назіральнікі аднадушна адзначаюць высокую актыўнасць галасуючых. Працэс, паводле слоў назіральнікаў, ідзе спакойна і без заўваг», — рэзюмавала Вікторыя Рамановіч.

**Наталля КАПРЫЛЕНКА,
Маргарыта УШКЕВІЧ,
Налі ЗІГУЛЯ,
Таццяна ЛАЗОУСКАЯ.**

СВЯТА НАШАГА МЕНТАЛІТЭТУ

Эксперты — пра рэферэндум

Андрэй САВІНЫХ:

«Грамадства прачнулася»

Старшыня Пастаяннай камісіі па міжнародных справах Палаты прадстаўнікоў Андрэй Савіных назваў абноўленую Канстытуцыю

і рэферэндум першым крокам у рэфармаванні палітычнай сістэмы Рэспублікі Беларусь:

— Абноўленая Канстытуцыя ўзмацняе баланс галін улады, узмацняе вельмі многія інстытуты, перш за ўсё палітычныя, інстытуты судовай улады, і ў канчатковым выніку гарантуе правы грамадзян, абараняе іх, захоўваючы пры гэтым традыцыйныя для беларускага грамадства каштоўнасці, — сказаў парламентарый.

Саму падрыхтоўку змяненняў і дапаўненняў у праект Канстытуцыі Андрэй Савіных назваў маштабнай грамадскай кампаніяй, якая, па вялікім рахунку, была накіраваная на павышэнне палітычнай культуры грамадства. «Грамадства прачнулася, стала задаваць пытанні: у якой краіне мы жывём, які дзяржаўны лад мы развіваем, якіх мэтаў мы хочам дасягнуць. І вось менавіта ў рамках дзялогавых пляцовак вельмі часта размова ішла нават не пра папраўкі, а перш за ўсё пра сэнс і кірунак нашай дзейнасці. І людзі атрымлівалі свае адказы. І гэта не магло не адбіцца на іх палітычнай і грамадзянскай актыўнасці», — падкрэсліў дэпутат.

Вадзім ЛАКІЗА:

«У нас ёсць гістарычны шанц узяць удзел у напісанні найноўшай гісторыі Беларусі»

Дырэктар Інстытута гісторыі НАН Беларусі Вадзім Лакіза растлумачыў, у чым важнасць 15-га і 54-га артыкулаў

Канстытуцыі, дзе падкрэслена неабходнасць захавання гісторыка-культурнай і духоўнай спадчыны:

— Як гісторык я заўсёды падкрэсліваю, што ў нас сёння ёсць гістарычны шанц узяць удзел у напісанні найноўшай гісторыі Беларусі, гісторыі беларускай дзяржаўнасці. Для мяне, як для гісторыка, адны з самых галоўных артыкулаў — гэта 15-ы і 54-ы, дзе закранутыя пытанні, звязаныя з захаваннем гісторыка-культурнай і духоўнай спадчыны. Мы прапанавалі дапоўніць гэты артыкул яшчэ археалагічнай спадчынай. Бо ў нас гэтаму надаецца вялікае значэнне. Герачныя старонкі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, усяго мінулага, якое ўдзельнічае на фарміраванне гістарычнага светлагляду, нацыянальнай самасвядомасці, — выключна важныя на сучасным этапе і ў будучыні. Таму што веданне гісторыі — гэта рух наперад.

Вадзім ГІГІН:

«Лепш прыйсці на рэферэндум, чым ісці на вайну»

Старшыня праўлення Рэспубліканскага дзяржаўна-грамадскага аб'яднання «Беларускае таварыства «Веды»

Вадзім Гігін выказаўся аб фінальным дні правядзення рэферэндуму:

— Я прагаласавала ў пятніцу, напярэдадні рэферэндуму. Хачу адзначыць, што людзі

ішлі на выбарчыя ўчасткі актыўна. Сітуацыя, якая назіраецца ва Украіне, таксама стымулюе людзей. Нашы грамадзяне кажуць шчыра: «Лепш прыйсці на рэферэндум, чым ісці на вайну». Сваёй канстытуцыйнай рэформай мы мірным шляхам абнаўляем палітычную сістэму. Разуменне гэтага ёсць у пераважнай большасці грамадзян Беларусі. Я асабіста прагаласавала за прыняцце змяненняў і ўнясенне дапаўненняў у Канстытуцыю, таму што папраўкі распрацоўваліся сумесна з нашымі грамадзянамі. Тысячы сустрэч, якія праходзілі па нашай краіне, дазволілі пераканацца, што ў Беларусі можна адкрыта выказаць свае погляды, нават шляхам гарачых дыскусій.

Ігар МАРЗАЛЮК:

«Мы здзяйсняем стратэгічны крок у нашу незалежную суверэнную будучыню»

Старшыня Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы Палаты прадстаўнікоў Ігар Марзалюк даў ацэнку Рэспубліканскаму рэферэн-

думу, прысвечанаму ўнясенню змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю:

— Мяне прыемна здзівіла, што ў Могілёве 26 лютага на выбарчых участках былі чэргі. Можна сцвярджаць, што зробленая намі работа прайшла не дарэмна. За два месяцы я аб'ехаў усю Беларусь і ўпэўнены, што вынікі мы атрымваем станоўчыя. Вельмі радуе, як наша насельніцтва рэагуе на падзеі гэтага дня. Я глыбока перакананы, што мы зноў дэманструем мудрасць, збалансаванасць, уважанасць падыходаў. Многія яшчэ не зразумелі, але адзінай воляй, адзіным парывам мы здзяйсняем стратэгічны крок у нашу незалежную суверэнную будучыню.

Васіль ГУРСКІ:

«Мы фарміруем імунітэт нашага грамадства да новых выклікаў і пагроз»

Дырэктар Інстытута эканомікі НАН Беларусі Васіль Гурскі адзначаў, што Беларусь — гэта краіна, грамадзяне якой умеюць прымаць важ-

ныя рашэнні:

— Сёння, 27 лютага, цудоўнае надвор'е і ў цэлым вельмі добры настрой. Сапраўды, гэта свята. Свята нашага беларускага менталітэту — мы павольна, мірна і абдуманна вырашаем праблемы, якія паўстаюць на шляху нашага народа. Гэтым рэферэндуму папярэднічала шмат дзялогавых пляцовак, людзі разважалі і абмяркоўвалі. Мы, на мой погляд, прадэманстравалі ўсю свету, як трэба спакойна працаваць і як уважана ўносіць змяненні ў Канстытуцыю. Далёка не ўсе краіны могуць пахваліцца такім разумным падыходам.

Калі казаць пра самі дапаўненні і змяненні, то сённяшні рэферэндуму папярэднічала мноства экспертных сустрэч. Сустрэкаючыся з людзьмі і адказваючы на іх пытанні, мы, навукоўцы Акадэміі навук, пачыналі яшчэ глыбей разбірацца ў тэме — даходзілі да сутнасці з'явы. І я прыйшоў да высновы, што мы не проста прымаем комплекс пэўных змяненняў, а фарміруем імунітэт нашага грамадства ў адносінах да новых выклікаў і пагроз, адаптуем структуру нашай дзяржаўнасці. Тым самым нашае грамадства становіцца больш трывалым.

Святлана ЛЮБЕЦКАЯ:

«Сёння як ніколі важна прымаць разумныя рашэнні і адказна ставіцца да таго, што адбываецца ў дзяржаве»

Старшыня Пастаяннай камісіі па заканадаўстве Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Святлана Любецкая

раказала, чым можна растлумачыць высокую цікавасць грамадзян да рэферэндуму:

— Па-першае, гэта заканамерны вынік інфармацыйнай падтрымкі і цеснага суправаджэння падчас усёго перыяду падрыхтоўкі змяненняў і дапаўненняў у Асноўны Закон. Па-другое, гэта сапраўдная рэакцыя на кансалідаваны прапановы, якія зыходзілі ад прадстаўнікоў грамадзянскай супольнасці. Яны аказаліся сугучныя меркаванню многіх, зразумелыя, сталі падставой прыйсці і выказаць сваю пазіцыю. І трэці фактар: сёння як ніколі важна прымаць разумныя рашэнні і адказна ставіцца да таго, што адбываецца ў дзяржаве. Магчыма, гэта нават інтуітыўная рэакцыя людзей на тое, каб забяспечыць спакойнае, стабільнае і разумнае жыццё.

Таксама Святлана Любецкая звярнула ўвагу, што ўсе працэсы будучы даведзеныя да канца ў адпаведнасці з законам. «Спадзяюся, што пазыўныя думкі і ідэі, аб якіх гаварылі практычна ўсе, знойдуць сваю рэалізацыю ў правлах нашага жыцця, якія мы так доўга абмяркоўвалі», — падкрэсліла яна.

Алег ГАЙДУКЕВІЧ:

«Беларусь не хоча вайны»

Старшыня Ліберальна-дэмакратычнай партыі, дэпутат Палаты прадстаўнікоў Алег Гайдукевіч за-

сяродзіў увагу на неабходнасці яднання:

— Сёння нам патрэбнае адзінства ў краіне, бо рэгіён знаходзіцца ў небяспечным становішчы — ядзерная зброя прыведзена ў стратэгічную гатоўнасць. Беларусь не хоча вайны, але мы цудоўна разумеем, што за акіянам мараць аб поўнамаштабнай вайне ў Еўропе.

Рэферэндум ужо даўно адбыўся — гэта было зразумела яшчэ ў пачатку датэрміновага галасавання. Справа ў тым, што людзі змяніліся, асабліва з-за падзей апошніх гадоў. Разважлівыя грамадзяне разумеюць, што Беларусь трэба рабіць мацнейшай — неабходна даваць і дэмакратыю, і народаўладдзе.

Віктар ЛІСКОВІЧ:

«Трэба шанавачь тое, што мы маем. І набываць найлепшае»

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным

развіцці Віктар Лісковіч канстатаваў, што грамадства было гатовае да правядзення рэферэндуму. Па яго словах, пра гэта сведчыць колькасць людзей, якія прагаласавалі датэрмінова:

— Той палітычны працэс, які сёння ідзе ў Беларусі, дынамічна развіваецца і засноўваецца на базе нашага мінулага. На ім будзе заснаванае далейшае развіццё ўсяго жыцця краіны ў цэлым і кожнага чалавека ў прыватнасці. Людзі былі неабяякавымі на этапе абмеркавання Асноўнага Закона

нашай краіны. Усе былі неабяякавыя да таго, што мы робім, над якім дакументам працуем. У выніку ўсё гэта вылілася ў вынікі галасавання.

Віктар Лісковіч акцэнтаваў увагу на тым, што ў Асноўным Законе людзі знайшлі адказы на пытанні, якія іх хвалілі. Гэта, у першую чаргу, сацыяльны гаранты ў галіне медыцыны, адукацыі, сацыяльнай абароны.

«Сёння мірнае неба, захаванне гістарычнай памяці, гісторыка-культурных каштоўнасцяў — гэта тое, чым мы ганарымся, і тое, што сёння праслаўляе нашу краіну. Гэта ўсяляе ўпэўненасць у нашых людзей. І падзеі, якія сёння адбываюцца ў суседніх краінах, прымушаюць задумацца над тым, што лепш мір, чым снарады ў небе», — канстатаваў Віктар Лісковіч.

Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ:

«Акрамя правоў і гарантый, якія дае нам дзяржава, павінна быць адказнасць»

Рэктар Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь Вячаслаў Даніловіч падкрэсліў, што падзеі 2020 года

зрабілі наша грамадства палітычна стальым. Людзі нарэшце ўбачылі, што можа адбыцца, калі яны не будуць удзельнічаць у пазыўнай стваральнай унутрыпалітычнай рабоце, не будуць удзельнічаць у выбарах, рэферэндумнае, выказаць сваё меркаванне:

— Мы павінны разумець і бачыць тое, што адбываецца вакол нас у свеце. Рэспубліка Беларусь — гэта адзін з нямногіх стабільных астраўкоў у моры хаосу, які, на жаль, у сучасным свеце разгортваецца. Мы гаворым аб тым, што мы павінны шанавачь тое, што маем. Не разбураць гэта, а ўдасканальваць і паляпшаць. Я думаю, які ты пасьлыв знайшоў водгук у нашым грамадстве і таму такая высокая яўка на рэферэндуме.

Вячаслаў Даніловіч акцэнтаваў увагу: беларусы прывыклі бачыць рэальныя рэчы і рэальныя вынікі, а не проста ідуць на рэферэндум, а на нейкае шоу: «У нас ёсць пачуццё адказнасці. І пасля падзей 2020 года мы гаворым аб тым, што акрамя правоў і гарантый, якія дае нам дзяржава, павінна быць адказнасць за тое, што робіць кожны беларус, і за той уклад, які ён уносіць у жыццё грамадства і дзяржавы».

Юрый ВАСКРАСЕНСКІ:

«Беларусы эвалюцыйна будуць фарміраваць новыя органы ўлады»

Член Канстытуцыйнай камісіі Юрый Васкрасенскі назваў прадстаўнікоў на рэферэндум тэкст Канстытуцыі вынікам кампрамісаў.

Ён раскажаў, што па кожным артыкуле ішлі глыбокія абмеркаванні:

— Мы пастараліся на найбліжэйшыя 20-30 гадоў падрыхтаваць дастаткова актуальны дакумент, які дапаможа запусціць палітычную мадэрнізацыю, даць стымул знізу развіваць усе палітычныя інстытуты і працэсы. І, вядома ж, тое, што страхавы інстытут у грамадстве ўсебеларускага народнага сходу ўключаны ў тэкст Канстытуцыі, — гэта наша галоўнае дасягненне. Каб не паўтарыць казус Зяленскага, калі чалавек прыходзіць з аднымі лозунгамі, атрымлівае падтрымку насельніцтва і робіць усё наадварот. Рэферэндум ужо адбыўся. Я ўпэўнены, што беларусы эвалюцыйна будуць фарміраваць новыя органы ўлады.

Запісалі Арына КАРПОВІЧ і Валерыя ЦЯЦКО.

Прыемная навіна

ЗДАРОВАЕ ДЗЯЦІНСТВА

З адкрыццём паліклінікі для малых і падлеткаў у Жодзіне чакаецца, што колькасць захворванняў сярод іх зменшыцца

Старшыня Мінаблвыканкама Аляксандр ТУРЧЫН і міністр аховы здароўя Дзмітрый ПІНЕВІЧ урачыста адкрылі новую дзіцячую паліклініку ў Жодзіне. Вядома ж, якое свята без падарункаў? Таму, перш чым перарэзаць чырвоную стужку для ўваходу ў будынак, Аляксандр Турчын ўручыў галоўнаму ўрачу цэнтральнай гарадской бальніцы Таццяне НІКІФАРАВАЙ сертыфікат на 50 тысяч рублёў для набыцця медыцынскага абсталявання. Па традыцыі, галоўны інжынер будаўнічага ўпраўлення ААТ «Будтрэста № 35» Мікалай НІЖАВЕЦ перадаў сімвалічны ключ ад новай установы аховы здароўя.

Адкрыццё будынка новай дзіцячай гарадской паліклінікі ў Жодзіне: стужку рэжэў міністр аховы здароўя Дзмітрый ПІНЕВІЧ, старшыня Мінаблвыканкама Аляксандр ТУРЧЫН і галоўны ўрач дзіцячай гарадской паліклінікі Таццяна НІКІФАРОВА.

Адкрыццё дзіцячай паліклінікі — значная падзея для горада, жыхары яе чакалі з нецярпеннем. Да гэтага ўстанова размяшчалася на трэцім паверсе гарадской паліклінікі для дарослых у правым крыле. Гэты будынак быў узведзены ў 1979 годзе і разлічаны на 750 наведванняў у змену, у тым ліку на 300 — для дзяцей. Ужо ў 1980-м загрузанасць паліклінікі перавышала праектнае магутнасць на 40 %. Востра паўстаў недахоп кабінетаў для прыёму ўрачоў у абедзвыя паліклініках. Акрамя таго, кабілеты «Здаровага дзіцтва» былі размешчаны ў прыстасаваных памяшканнях у жылым будынку. З улікам колькасці дзіцячага насельніцтва паўстала неабходнасць у пашырэнні плошчаў для арганізацыі амбулаторнай дапамогі як дарослым, так і дзецям. Напрыклад, у 2021 годзе на медыцынскім абслугоўванні ў дзіцячай паліклініцы знаходзіліся 14 162 пацыенты. Летася яе наведвалі 159 303 чалавекі.

Было прынята рашэнне аб узвядзенні новай дзіцячай паліклінікі на скрыжаванні вуліцы Скарыны і праспекта Леніна. Аб'ект уключылі ў інвестпраграму на 2018 год. Заказчыкам выступіла камунальнае даччынае прадпрыемства «Упраўленне капітальнага будаўніцтва г. Жодзіна».

Новая дзіцячая паліклініку ўяўляе сабой чатырохпавярховы будынак агульнай плошчай 11 043 квадратных метры. Вобласць уладкавання паркоўка на трыццаць машына-месцаў, дзіцячая пляцоўка з атракцыйнамі, вакол добраўрадаваная тэрыторыя.

У паліклініку могуць трапіць і пацыенты з асаблівасцямі фізічнага развіцця — для іх створана безбар'ернае асяроддзе, для слабых на зрок прадугледжаны шрыфт Брайл.

На першым паверсе знаходзіцца аддзяленне медыцынскай рэабілітацыі, лячэбныя ванны. На другім — кабілеты службы «Здаровае

дзіцтва». Тут нават ёсць саляны пакой, для якога соль даставілі з Салігорска. А таксама — цэнтр ранняга ўмяшання, дзе з малымі і падлеткамі будучы працаваць псіхатэрапеўты, псіхіятры.

На трэцім паверсе знаходзяцца кабілеты педыятрычнай службы. На чацвёртым — сімуляцыйны цэнтр, рэнтгенаграфічны кабінет. Для работы медыцынскага і тэхнічнага персаналу на кожным паверсе ўладкаваны пакоі для адпачынку. На працягу двух тыдняў у Жодзінскай дзіцячай паліклініцы запрацаваў камп'ютарны тамограф.

З адкрыццём гэтага аб'екта даступнасць медыцынскай дапамогі дзецям палепшыцца ў разы. З'явілася магчымасць павялічыць ахоп дзяцей інструментальнымі метадамі дыягностыкі амаль удвая. Значна пашырыўся рэабілітацыйны патэнцыял: водалячэбніца, зала лячэбнай фізкультуры. Усе гэтыя дазволіць сучасна і ў поўным аб'ёме абследаваць і лячыць дзіцячае насельніцтва. І тым самым знізіць узровень захворванняў. Акрамя таго, вызвалілася плошчы ў дарослай паліклініцы, што даць магчымасць значна палепшыць аказанне амбулаторна-паліклінічнай дапамогі.

— Паліклініку выклікае толькі пазітыўныя эмоцыі, перш за ўсё з пункту гледжання самога будынка, напайнаўнасці яго сучасным абсталяваннем. Я вельмі задаволены, — падкрэсліў Аляксандр Турчын. — Літаральна пазаўчора мы адкрылі ў Валожыне новае хірургічнае аддзяленне. На працягу гэтага года будуць уведзены ў дзеянне новая дзіцячая бальніца ў Барысаве, новая паліклініку ў Баранулянах, паліклініку ў вёсцы Азярцо Мінскага раёна. Мы на гэтым не спыняемся і рухаемся далей. Акрамя сістэмы аховы здароўя, пра што казаў не раз, задача дзяржавы — уладкаванне сацыяльнай і транспартнай інфраструктуры.

У Жодзіне плануецца ўзвядзенне сучаснага фізкультурна-аздаравленчага цэнтра разам з БелАЗам. Найважнейшы інфраструктурны праект — злучыць Жодзіна, Смалявічы і Мінск якаснай дарогай.

Кіраўнік рэгіёна выказаў спадзяванне, што сёлета пачнецца будаўніцтва і ў наступным будзе завершана з рэканструкцыяй, мадэрнізацыяй цэнтральнай артрэй Жодзіна, якая нясе значную нагрузку і патрабуе ўкладанняў.

Міністр аховы здароўя Дзмітрый Піневіч падкрэсліў, што любая новая медыцынская ўстанова ў краіне будзецца па тыповых нормах, але жонкая з іх мае свой адметны стыль у залежнасці ад колькасці насельніцтва, перспектывы развіцця таго ці іншага населенага пункта.

Дзмітрый Піневіч зазначыў, што Жодзінская дзіцячая паліклініку будзе прымаць пацыентаў і з суседніх раёнаў — Барысуйскага, Смалявіцкага. Не ва ўсіх медыцынскіх устаноўках знойдзецца такое медыцынскае абсталяванне для вузкіх спецыялістаў, як у Жодзіне, у прыватнасці мікраёны лорцэнтр.

З адкрыццём гэтага аб'екта даступнасць медыцынскай дапамогі дзецям палепшыцца ў разы.

У мінулым годзе ў Беларусі было ўведзена ў дзеянне 27 буйных медыцынскіх аб'ектаў. Яны прайшлі рэканструкцыю або будаваны нанова. Гэта вельмі важна ва ўмовах пандэміі каранавіруса. Вялікія рэсурсы накіраваны на арганізацыю супрацьэпідэміялагічных мерапрыемстваў. Але пры гэтым не спынялася ні планавая, ні экстранная медыцынская дапамогі, будаваліся новыя аб'екты аховы здароўя, казаў напрыканцы Дзмітрый Піневіч.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Нашы кнігі

«НЯЗЛОМНЫ. АЛЯКСЕЙ ТАЛАЙ»

«Звязда» прадставіла новае выданне

У Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі была прэзентавана кніга, падрыхтаваная Выдавецкім домам «Звязда» пры падтрымцы Міністэрства інфармацыі. Аляксей Талай — матывацыйны спікер, параалімпіец, член Канстытуцыйнай камісіі, бізнесмен і бацька чатырох дзяцей. У 16 гадоў ён падарваўся на міне, якая ляжала ў зямлі з часоў Вялікай Айчыннай вайны, і страціў рукі і ногі. Але не здаўся, не зламаўся і стаў «вясцім чалавекам».

Аўтар кнігі — журналіст Валерыя СЦЯЦКО з яе героем Аляксеем ТАЛАЕМ.

«Калі сярод журналістаў заходзіць гаворка пра Аляксея, першае, што ўсе пачынаюць пытацца, — «Як у яго тое атрымліваецца?». Я вырашыла дапамагчы калегам і адказаць на дадзенае пытанне, але спытаць не ў самога Аляксея, а ў тых, хто побач з ім. У яго бацькоў, брата, жонкі, доктара, які выратаваў яму жыццё. І я знайшла адказ — сакрэт менавіта ў тым, што побач з ім знаходзіцца выдатныя людзі, якія вераць у яго і вельмі яго любяць», — расказала аўтар кнігі, журналістка газеты «Звязда» Валерыя Сцяцко. Кніга «Нязломны. Аляксей Талай» — новая форма біяграфіі, калі пра лёс расказвае не сам герой, а блізкія яму людзі. У гэтым і асноўны пасыл кнігі — усё магчыма, калі побач ёсць любімыя.

«Што да кнігі, я думаю, гэта вялікі пачатак у беларускай літаратуры. На мой погляд, яшчэ не было такога значнага сучаснага героя, да якога звярталіся б і пісьменнікі, і выдаўцы, і журналісты. Выбравалі самы яркі, самы магутны прыклад грамадзяніна Беларусі», — адзначыў **начальнік упраўлення выдавецкай і паліграфічнай дзейнасці Міністэрства інфармацыі Уладзімір АНДРЬЕВІЧ.**

«У працэсе работы над выданнем мы шмат што зразумелі пра сябе. Уся наша сям'я атрымала каштоўны жыццёвы вопыт, калі пераадолявала цяжкасці, якія на нас зваліліся. Далей было шмат перамог і грандыёзных здзяйсненняў, але ўспамінаюч-

ца першыя, самыя важныя крокі. Гэта час, калі мы выставілі, не здаліся, трымаліся адзін за аднаго. Вядома, прыходзілі думкі, быццам я вінаваты ў тым, што спакойнае жыццё нашай сям'і парушылася. Але я павінен быў, нягледзячы ні на што, думаючы ў першую чаргу аб сваіх блізкіх, рабіць гэтыя першыя крокі ў новую рэчаіснасць у новым целе. І самае галоўнае — у мяне тое атрымалася. Сёння я рады таму, што са мной адбываецца», — падзяліўся з гасцямі прэзентацыі герой кнігі Аляксей Талай.

На прэзентацыі кожны госць мог пазнаёміцца з самымі важнымі і цікавымі радкамі кнігі. Іх зачыталі мастацкі кіраўнік Маладзёжнага тэатра эстрады Уладзіслава Арцюкоўскага, кіраўнікі рэспубліканскага грамадскага аб'яднання «Патрыёты Беларусі» Сяргей Рачкоўскі, Ганна Харута, Мікалай Зарубіцкі, старшыня савета Мінскага гарадскога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі Міхаіл Пазнякоў. Атмасферу вечара стваралі і вядомыя артысты краіны — вакалістка Маладзёжнага тэатра эстрады Гюньш, заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь Жанэт, аўтар-выканаўца Цімур Прахін, актрыса, слявачка, арганізатар дабрачынных праектаў Аляксандра Гайдук, арт-група «Беларусь» (кіраўнік — Валерыя Шмат).

Кніга атрымалася вельмі моцнай і нават матывацыйнай. Таму, калі становіцца цяжка на душы, варта пагартыць яе старонкі.

Фота Лізаветы ГОЛАД.

Члены Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь выказваюць глыбокі спачуванні Зісманту Івану Міхайлавічу, старшыні Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі, у сувязі з вялікім горам — смерцю МАЦІ.

Калектыў Выдавецкага дома «Звязда» выказвае глыбокі спачуванні Зісманту Івану Міхайлавічу, старшыні Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі, у сувязі з вялікім горам — смерцю МАЦІ.

КАЛЯНДАР СТРЫЖАК НА САКАВІК

1 сакавіка, аўторак. Дрэжны час для стрыжкі валасоў, валасы будуць расці вельмі павольна, яны ў гэтыя дні непапулярныя, дрэнна падаюцца нават добраму майстру.

2 сакавіка, серада. Вельмі не рэкамендуецца новая стрыжка, пакінець валасы пакуль у спакоі.

3 сакавіка, чацвер. Стрыгчыся ў гэты дзень непажадана. У плане прыгажосці стрыжка вас хутка расчаруе, а з эзатэрычнага пункту гледжання яна яшчэ і можа ўключыць ланцужок няўдач.

4 сакавіка, пятніца. Не час для змены іміджу і прычоскі. Стрыжку лепш замяніць працэдурамі па доглядзе, можна зрабіць лёгкае таніраванне, афарбоўванне натуральнай фарбай.

5 сакавіка, субота. Неспрыяльныя месяцы ўплыў на валасы, старажытнымі астралагамі заўважана, што калі два разы запар стрыжчы валасы пры Месяцы ў Аване, то можна аблысець.

6 сакавіка, нядзеля. Цудоўны час для стрыжкі і афарбоўвання. Любая змена ў знешнасці дапаможа змяніць лад жыцця ў лепшы бок, дадасць станочных вібрацый.

7 сакавіка, панядзелак. Добры дзень для новай стрыжкі, знешнасць зменіцца да лепшага. Можна смела змяняць свой імідж і стыль ці зрабіць звыклую вам стрыжку.

8 сакавіка, аўторак. Час спрыяльны для паветраных, аб'ёмных прычосак, пасля стрыжкі прыкметна паскараецца рост валасоў.

9 сакавіка, серада. Добры час для змяненняў. Прычоска дазволіць адчуць не толькі ўпэўненасць, але і прыліў натхнення.

10 сакавіка, чацвер. Валасы, падстрыжаныя ў час, калі Месяц расце, адрастаюць хутчэй. Дзень добры для тых, хто хоча нязначна падстрыжчы валасы, каб абнавіць форму прычоскі.

11 сакавіка, пятніца. Час адпачынку для валасоў, дайце ім пабыць натуральнымі, пры сухасці і ломкасці займіцеся ўмацавальнымі маскамі.

12 сакавіка, субота. Змяняць прычоску ў гэты перыяд непажадана. Валасы будуць пушыцца, лахматца і стануць больш ломкімі.

13 сакавіка, нядзеля. Нейтральны дзень для афарбоўвання і стрыжкі валасоў.

14 сакавіка, панядзелак. На календары спрыяльны дзень для стрыжкі валасоў, валасы растуць лепш, а выпадаюць і сякуцца менш.

15 сакавіка, аўторак. Месяц у Льева з'яўляецца вельмі спрыяльным перыядам. Стрыжка ў гэты час істотна палепшыць знешні выгляд, надаўшы валасам пышнасці і шаўкавістасці. Валасы стануць больш паслухнянымі.

16 сакавіка, серада. Час наведвання цырульніка. Валасы добра растуць, умацоўваюцца і паляпшаюць сваю структуру, менш сякуцца.

17 сакавіка, чацвер. Цяпер выдатны перыяд для любых маніпуляцый з валасамі, смела ідзіце ў салон.

18 сакавіка, пятніца. У такіх дні лёгка можна рабіць паветраныя прычоскі. Пры стрыжцы стан валасоў не зменіцца.

19 сакавіка, субота. Спрыяльны перыяд для таго, каб зрабіць сабе модную прычоску ці хоць бы асвятлыць стрыжку. Падстрыжчыцеся сёння — і споспех усміхнецца вам у найбліжэйшы час.

20 сакавіка, нядзеля. Сёння вельмі супярэчлівы дзень для любых маніпуляцый з валасамі, стрыжчыцеся, толькі калі вы гатовыя да сюрпрызаў.

21 сакавіка, панядзелак. Небяспечны перыяд для стрыжкі валасоў, яны могуць выпадаць і стаць ломкімі.

22 сакавіка, аўторак. Стрыжка і колер валасоў павінны быць камфортнымі перш за ўсё для вас. Доўга не адважваліся на каляровыя пасмы? Паспяшайцеся ў краму па фарбу. Жадалі зрабіць асіметрычную стрыжку? Запішыцеся да цырульніка.

23 сакавіка, серада. Добры дзень для новай прычоскі. Маніпуляцыя з валасамі сёння станочна паўплываюць на вашыя адносіны з блізкімі.

24 сакавіка, чацвер. Дзякуючы разумнай рабоце майстра змена іміджу пройдзе паспяхова і дасць гаму станочных эмоцый.

25 сакавіка, пятніца. Дзень пад'ядзе для нязначнай змены даўжыні валасоў, кардынальна сёння нічога не мяняйце.

26 сакавіка, субота. Сёння цудоўны дзень для любых маніпуляцый з валасамі, смела ідзіце ў салон.

27 сакавіка, нядзеля. Добры дзень для стрыжкі валасоў. Вылучаем грыву для прычэплення энергіі Ветру, які, у сваю чаргу, прынясе вам тыя змены, што цяпер неабходны.

28 сакавіка, панядзелак. Стрыжка прынясе вастрыню пацукцы, павялічыць вашыя здольнасці да прадбачання і праніклівасці розуму.

29 сакавіка, аўторак. Стрыжка і афарбоўка валасоў непажаданыя, інакш у наступным месяцы могуць узнікнуць фінансавыя і камунікатывныя праблемы.

30 сакавіка, серада. У гэты дзень лепш не стрыжчыцеся і не афарбоўваць валасы, бо вынік можа засмуціць.

31 сакавіка, чацвер. Стрыжку планавана не варта, можна рабіць працэдур па доглядзе і афарбоўцы валасоў натуральнымі фарбавальнікамі.

СЁННЯ

Месяц

Апошняя квадра
24 лютага.
Месяц у сузор'і Вадаліва.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	8.01	18.44	10.43
Віцебск —	7.52	18.32	10.40
Магілёў —	7.51	18.34	10.43
Гомель —	7.45	18.33	10.48
Гродна —	8.15	19.00	10.45
Брэст —	8.14	19.03	10.49

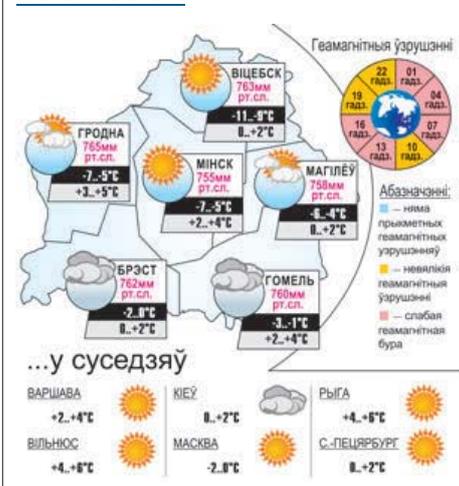
Імяніны

Пр. Сафія, Анісіма,
Мікалая, Міхаіла, Пятра.
К. Антаніны, Людмілы,
Антана, Макара, Рамана.

Фота Анатона КЛЕШЧУКА

ЗАЎТРА

Даты

Падзеі

Людзі

28 ЛЮТАГА

1385 год — у дакументальных крыніцах з'явілася першая згадка мястэчка Обольцы (Абольцы, цяпер у Талачынскім раёне) і Лынтупы (сёння — гарадскі пасёлак у Пастаўскім раёне на рацэ Лынтупка) у сувязі з заснаваннем у іх вялікім князем Ягайлам першых каталіцкіх касцёлаў.

1422 год — створаны «Летапісец вялікіх князёў літоўскіх» — найбольш ранні помнік беларуска-літоўскага летапісання, адзін з першых твораў старажытнай беларускай літаратуры. Напісаны невядомым аўтарам. Ахоплівае перыяд ад смерці Гедыміна (1341) да канца XIV стагоддзя. «Летапісец» — першая спроба кароткага выкладання гісторыі Літвы і Беларусі XIV стагоддзя.

1802 год — нарадзіўся (г. Магілёў) Фёдар Спірыдонавіч Шымкевіч, беларускі і рускі мовазнавец. Стварыў першы ў гісторыі аічынай лексікаграфіі этымалагічны слоўнік рускай мовы. Даследаваў старыя рускія летапісы і іншыя помнікі рускай, беларускай і украінскай мовы і літаратуры.

1902 год — нарадзіўся (в. Касцюкоўка, цяпер у Гомельскім раёне) Павел Нічыпаравіч Гаўрыленка, беларускі жывапісец. Адзін з арганізатараў Асацыяцыі мастакоў рэвалюцыі ў Віцебску (1928—1930). У 1956—1961 гадах старшыня Саюза мастакоў БССР. Аўтар твораў пра гісторыка-рэвалюцыйныя падзеі, падзвігі беларускіх партызанаў, працоўныя будні горада і вёскі, партрэтаў, пейзажаў: «Прачыў нямецкай абароны», «Ідзе эшалон», «На рыштваннях» і іншага.

1952 год — заснаваны Нацыянальны акадэмічны народны хор Рэспублікі Беларусь імя Г. Цітовіча. Фарміраваўся пераважна з удзельнікаў хору в. Вялікае Падлесце Ляхавіцкага раёна Брэсцкай вобласці і фальклорных аб'яднанняў. З 1965 года — Дзяржаўны народны хор БССР (з 1983-га — акадэмічны, з 1988-га — імя Г. І. Цітовіча).

1889 год — нарадзіўся Павел Дыбенка, расійскі рэвалюцыянер, савецкі палітычны і ваенны дзеяч.

1846 год — нарадзіўся Джамбул Джабаеў, казахскі савецкі паэт-акын.

1933 год — у Германіі выдадзены ўказ рэйхспрэзідэнта фон Гіндэнбурга аб абароне народа і дзяржавы, які адмяніў грамадзянскія правы Веймарскай канстытуцыі. У дадатак да відавочна антыкамуністычнай мэты ўказа, у кароткатэрміновай перспектыве ён набыў важнае значэнне для псеўдаправавага прыходу нацыянал-сацыялістаў да ўлады і зацвярджэння нацысцкай Германіі.

2002 год — у 12 краінах ЕС завяршылася наагулае хаджэнне нацыянальных валют. З 1 сакавіка ў валютна-эканамічнай зоне ЕС еўра стаў адзінай унутранай разліковай адзінкай.

ВИКТОР ГЮГО:

«Лянота — гэта маці. Сын яе — зладзейства і дачка — голад».

УСМІХНЕМСЯ

Увечары муж прапанаваў жонцы заняцца сексам, на што ў адказ чуе: «Не жадаю, баліць галава і г. д.».

Падумаўшы фару хвілін, выдае ёй:

— Сёння праводзіць акцыю «Прывядзі сярбюрку — і спі спакойна»...

Турыст расказвае, вярнуўшыся з Англіі:

— Ведаеце, там я зразумеў, чаму англічане так любяць гарбаты!

— Чаму?
— Я пакаштаваў іх каву...

Днямі ў маім раёне арыштавалі цырульніка за гандаль наркотыкамі. Гэта было так шакавальна, бо я быў яго кліентам многія гады. Я і ўяўлення не меў, што ён быў цырульнікам.

Мне рана заводзіць дзяцей. Я яшчэ маральна не гатовы купляць кіндэр-сюрпрыз і аддаваць яго некаму.

Усё-ткі Паркінсон больш гуманна за Альцгеймера. Куды лепш расплахоць паўшклянкі каньяку, чым начыста забыцьца, куды схаваў бутэлку.

